

TRADUCERI

Florin BICAN

**Traduceri din opera eminesciană,
prezentate în cadrul Școlii de vară
pentru masteranzi și doctoranzi,
iunie 2019, Memorialul Ipotești**

Somnoroase păsărele

Somnoroase păsărele
Pe la cuiburi se adună,
Se ascund în rămurele -
Noapte bună!

Doar izvoarele suspină,
Pe când codrul negru tace;
Dorm și florile-n grădină -
Dormi în pace!

Trece lebăda pe ape
Între trestii să se culce -
Fie-ți îngerii aproape,
Somnul dulce!

Peste-a nopții feerie
Se ridică mândra lună,
Totu-i vis și armonie -
Noapte bună!

Drowsy Little Birdies...

Drowsy little birdies flocking
Every birdie to its nest
In the hidden twigs are docking -
Sleep and rest...

Fountainheads alone still weep,
Gloomy woods shush up their trees,
Garden blossoms fall asleep -
Take your ease...

A swan skims the watr'y tide
Seeking sleep beside the rush -
May the angels guard your side,
Sweet dreams, hush...

Into the enchanted night
The moon rises bright and blest,
Dreams and harmony alight -
Sleep and rest...

Cu mâine zilele-ți adaogi...

Cu mâine zilele-ți adaogi,
Cu ieri viața ta o scazi
Și ai cu toate astea-n față
De-a pururi ziua cea de azi.

Când unul trece, altul vine
În astă lume a-l urma,
Precum când soarele apune
El și răsare undeva.

Se pare cum că alte valuri
Cobor mereu pe-același vad,
Se pare cum că-i altă toamnă,
Ci-n veci aceleași frunze cad.

Naintea nopții noastre umblă
Crăiasa dulcii dimineți;
Chiar moartea însăși e-o părere
Și un vistiernic de vieți.

Din orice clipă trecătoare
Ăst adevăr îl înțeleg,
Că sprijină vecia-ntreagă
Și-nvârte universu-ntreg.

De-aceea zboare anu-acesta
Și se cufunde în trecut,
Tu ai ș-acum comoara-ntreagă
Ce-n suflet pururi ai avut.

Cu mâine zilele-ți adaogi,
Cu ieri viața ta o scazi,
Având cu toate astea-n față
De-a purure ziua de azi.

You add tomorrow to your lifespan...

You add tomorrow to your lifespan,
Subtract therefrom the day before
And nonetheless you're face-to-facing
Today – today for evermore.

When one passes away, another
Enters the world to follow suit,
The way the passing sun goes under
Elsewhere to rise in hot pursuit.

It only seems that different ripples
Wash on the same old riverbed,
It only seems the autumn's different –
The same leaves are forever shed.

The vanguard of our very night is
The fairy queen of the sweet morn.
Death is himself but an illusion,
Treasuring lives yet to be born.

Within each fleeting, passing moment,
This truth alone is what, I've found,
Upholds eternity entire,
Spins the whole universe around.

So let this year flee unimpeded
And let the past swallow it whole,
You're still possessing the full treasure
You've always kept within your soul.

You add tomorrow to your lifespan,
Subtract therefrom the day before
And nonetheless you're face-to-facing
Today – today for evermore

Priveliștile sclipitoare,
Ce-n repezi șiruri se diștern,
Repaosă nestrămutate
Sub raza gândului etern.

The radiantly dazzling vistas,
In rapid patterns swiftly wrought,
Rest in immovable processions
Beneath the light of timeless thought

(Glosă)

[Chronos]

*Vreme trece, vreme vine,
Toate-s vechi și nouă toate;
Ce e rău și ce e bine
Tu te-ntreabă și socoate;
Nu spera și nu ai teamă,
Ce e val ca valul trece;
De te-ndeamnă, de te cheamă,
Tu rămâi la toate rece.*

*Chronos crashes in and out,
New and old are all the same,
Good and bad – what they're about –
Ask yourself, question your aim.
Neither hope nor fear at all –
Waves crash by in wavelike motion.
If they urge or if they call,
Stand aside, show no emotion.*

Multe trec pe dinainte,
În auz ne sună multe,
Cine ține toate minte
Și ar sta să le asculte?...
Tu așează-te deoparte,
Regăsindu-te pe tine,
Când cu zgomote deșarte
Vreme trece, vreme vine.

Lots of things 'fore us unwind,
In our ears rings many a call.
Who could keep the lot in mind,
Who could listen to them all...?
You should better step off stage,
For your own self you should scout
When in vain, tumultuous rage,
Chronos crashes in and out.

Nici încline a ei limbă
Recea cumpăn-a gândirii
Înspre clipa ce se schimbă
Pentru masca fericirii,
Ce din moartea ei se naște
Și o clipă ține poate;
Pentru cine o cunoaște
Toate-s vechi și nouă toate.

Neither should your mind's cold scales
Tip, whether with more or less,
As the shifting moment hails
The disguise of happiness
That its very death outgrows,
One more moment's span to claim.
For the one that such things knows,
New and old are all the same.

Privitor ca la teatru
 Tu în lume să te-nchipui
 Joace unul și pe patru
 Totuși tu ghici-vei chipu-i,
 Și de plânge, de se ceartă,
 Tu în colț petreci în tine
 Și-nțelegi din a lor artă
Ce e rău și ce e bine.

Just imagine you're no more
 Than a watcher at a show:
 Were one actor to play four,
 His true face you'd guess and know,
 Though he weeps or fights his part.
 Keep amused in your hideout,
 Understanding from their art
Good and bad – what they're about.

Viitorul și trecutul
 Sunt a filei două fețe,
 Vede-n capăt începutul
 Cine știe să le-nvețe;
 Tot ce-a fost ori o să fie
 În prezent le-avem pe toate,
 Dar de-a lor zădărnice
Te întrebă și socoate.

Both the future and the past
 Are the leaf's opposing sides.
 In what's first, he sees what's last,
 He, whom patient learning guides.
 Things to be and things that were
 From the present we can claim.
 Yet, how vainly they occur,
Ask yourself, question your aim.

Căci acelorași mijloace
 Se supun câte există,
 Și de mii de ani încoace
 Lumea-i veselă și tristă;
 Alte măști, aceeași piesă,
 Alte guri, aceeași gamă,
 Amăgit atât de-adeș
Nu spera și nu ai teamă.

The same means and ends of old
 Everything there is subdued.
 As thousands of years unfold,
 The world's merry and sad, too.
 The masks change, yet not the play –
 New voices old notes will call...
 Dealt deceit most every day,
Neither hope, nor fear at all.

Nu spera când vezi mișeii
 La izbândă făcând punte,
 Te-or întrece nătărăii,
 De ai fi cu stea în frunte;
 Teamă n-ai, căta-vor iarși
 Între dânșii să se plece,
 Nu te prinde lor tovarăș
Ce e val, ca valul trece.

Hope not when you see the bad
 Bridging every gap for gain.
 The villains will get ahead
 Though yours is the nimbler brain.
 Have no fear – again they'll plot
 To their likes to show devotion.
 Don't become part of that lot –
Waves crash by in wavelike motion.

Cu un cântec de sirenă,
Lumea-ntinde lucii mreje;
Ca să schimbe-actorii-n scenă,
Te momește în vârtej;
Tu pe-alături te strecoară,
Nu băga nici chiar de seamă,
Din cărarea ta afară
De te-ndeamnă, de te cheamă.

Like a wooing mermaid's song,
The world casts its sparkling net –
To renew its actors' throng,
Lures you in its whorls to get
Sneak aside, out of its sway,
Never leave your own true way
Ignore everything and all,
If they urge or if they call.

De te-ating, să feri în laturi,
De hulesc, să taci din gură;
Ce mai vrei cu-a tale sfaturi,
Dacă știi a lor măsură;
Zică toți ce vor să zică,
Trecă-n lume cine-o trece;
Ca să nu-ndrăgești nimică,
Tu rămâi la toate rece.

If they touch you, shirk their touch,
Hold your peace if they blaspheme.
Why give them advice and such
If you've figured out their scheme?
Let them speak, feign not to hear –
Just ignore the world's commotion.
Lest you hold anything dear,
Stand aside, show no emotion.

*Tu rămâi la toate rece,
De te-ndeamnă, de te cheamă;
Ce e val, ca valul trece,
Nu spera și nu ai teamă;
Te întreabă și socoate
Ce e rău și ce e bine;
Toate-s vechi și nouă toate:
Vreme trece,vreme vine.*

*Stand aside, show no emotion,
If they urge or if they call –
Waves crash by in wavelike motion
Neither hope nor fear at all.
Ask yourself, question your aim,
Good and bad what they're about.
New and old are all the same –
Chronos crashes in and out*

